

17.11.2022

VN/16960/2021
STM078:00/2021**2022/5 TYÖTURVALLISUUSSÄÄNNÖKSIÄ VALMISTELEVAN NEUVOTTELUKUNNAN PÖYTÄKIRJA
17.11.2022**

Aika 17.11.2022 klo 13.00-14.30

Paikka: Teams-etäkokous

Osallistujat:

Antti Janas	STM, puheenjohtaja
Hanna-Mari Pekuri	STM, varapuheenjohtaja
Sari-Anne Salminen	Työsuojelun aluehallinto, jäsen
Erkki Auvinen	STTK, jäsen
Juha Ala-Hiiri	TKL, jäsen
Timo Koskinen	SAK, jäsen
Marjaana Walldén	KT, varajäsen
Päivi Lanttola	VTML, jäsen
Albert Mäkelä	SY, jäsen
Pia Perttula	TTL, jäsen
Lotta Savinko	Akava, jäsen
Suvi Lahti-Leeve	EK, jäsen
Vesa Pekkola	STM, jäsen
Anna-Maria Teperi	TTL, asiantuntija (asiakohta 3)
Jasmin Hannonen	Turun yliopisto, asiantuntija (asiakohta 4)
Tanja Ylitöyrä	STM, sihteeri

1. Kokouksen avaus ja asialistan hyväksyminen

Puheenjohtaja avasi kokouksen. Hyväksyttiin asialista.

2. Hyväksytään edellisen kokouksen pöytäkirja

Hyväksyttiin edellisen kokouksen pöytäkirja pienellä tarkennuksella.

3. Anna-Maria Teperi/TTL: esitys aiheesta "Inhimilliset tekijät työturvallisuuden kehittämisessä"

Anna-Maria Teperi kertoi, että hän on työskennellyt työturvallisuuteen liittyen inhimillisten tekijöiden parissa noin 20 vuotta. Inhimillisten tekijöiden hallinta on nykyisin useilla aloilla pakollista, ja myös monilla muilla työpaikoilla on kiinnostuttu aiheesta. Inhimillisten tekijöiden huomioimisen hyödyistä työturvallisuuteen on tutkimusnäyttöä. Ala on monitieteellinen ja asioita pyritään tarkastelemaan kokonaisvaltaisesti.

Perinteinen tapa ajatella, ns. Safety I, kiinnittää työtapaturman tutkinnassa huomiota riskeihin ja virheisiin ja siinä etsitään yksittäistä syytä tapaturmalle. Tätä tapaa täydentämään on kehitetty Safety II -lähestymistapa, jossa kiinnitetään huomiota systeemitason organisaatioon ja tarkastellaan, mitkä seikat luovat turvallisuutta. Työelämässä epävarmuutta ja liikkuvia osia on paljon. Tutkimuksista tiedetään, että työturvallisuusasioissa työpaikoilla realismia on edelleen paljonli ylhäältä alaspäin suuntautuva toimintatapa. Liian kapea-alaisella työturvallisuuden tarkastelulla menetetään mahdollisuuksia parantaa turvallisuutta.

TTL:lla on luotu Human Factors Tool -nelikenttä, työkalu inhimillisten tekijöiden kokonaisuuden hahmottamiseen. Siinä nostetaan laaja-alaisesti eri tekijöitä esiin. Työkalua voidaan muokata toimialojen mukaan. Rinnalla käytetään aikajana-analyysiä, kun halutaan tulkita poikkeamia. HF-sovelluksella saataviin hyötyihin kuuluvat mm. sen hahmottaminen, miten HF-toiminta rakentuu organisaatioon sekä parantanut ennakoiva turvallisuuden hallinta. Nyt TTL:lla työstetään työturvallisuuden tutkimusstrategiaa, hankkeessa on monitieteellinen tiimi. Tässä yhteydessä on panostettu yleistajuisiin julkaisuihin.

Aiheesta keskusteltiin ja kommentoitiin vilkkaasti. Asia koettiin mielenkiintoiseksi ja tärkeäksi.

4. Jasmin Hannonen/Turun yliopisto: esitys koskien alipalkkaukseen liittyvää hanketta

Projektitutkija Jasmin Hannonen Turun yliopistosta esitteli alipalkkaukseen liittyvää hanketta. Hankkeessa on tarkoituksena etsiä uusia, mahdollisimman tehokkaita keinoja puuttua alipalkkaukseen. Hanke koostuu neljästä työkokonaisuudesta, joista kokonaisuudet 1 ja 4 toteutetaan yhteistyönä Turun yliopiston oikeustieteellisen tiedekunnan ja Euroopan kriminaalipolitiikan instituutin (HEUNI) kesken. Näissä empiirinen osuus on merkittävä. Työkokonaisuudet 2 ja 3 toteuttaa Turun yliopisto yksin. Niissä tutkitaan nykytilaa ja kehittämistarpeita, esim. millaisia keinoja alipalkkaukseen puuttumiseen nyt on ja millaisiin toimiin ryhtyminen olisi perusteltua. Hanke kestää vain kuusi kuukautta, syyskuusta 2022 helmikuuhun 2023. Työ on lähtenyt hyvin käyntiin ja aineistoa on saatu hyvin hankittua kaikista käräjäoikeuksista. Syyttäjähastattelut toteutetaan marraskuun loppuun mennessä. Valmis raportti julkaistaan valtioneuvoston julkaisualustalla ja tulee olemaan kaikkien hyödynnettävissä.

Keskusteltiin ja kyseltiin hankkeesta. Koskinen toi esiin, että ammattiliitoissa on paljon tietoa alipalkkaustapauksista, aiheesta voisi olla yhteydessä esim. PAM:iin. Hannonen lupasi hankkeen päätyttyä tulla uudestaan TTN:n vieraaksi kertomaan hankkeen tuloksista.

5. Muut asiat

Puheenjohtaja kertoi, että sekä valvontalain että työturvallisuuslain muutoksia koskevat hallituksen esitykset annettiin tänään eduskunnalle. Sen sijaan ILO:n yleissopimusta koskeva hallituksen esitys jäi tältä hallitukselta antamatta.

6. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 14.30.

Antti Janas

puheenjohtaja

Tanja Ylitöyrä

sihteeri